

**AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH
WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA I ADMINISTRACJI
W OPOLU**

SYNERGIA ROZWOJU SPOŁECZNO- GOSPODARCZEGO

**SYNERGY OF SOCIO-
ECONOMIC DEVELOPMENT**

**СИНЕРГІЯ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ**

**Akademia Nauk Stosowanych
Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu**

SYNERGY OF SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT

SYNERGIA ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO

СИНЕРГІЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Monograph

Edited by Mykola Ohiienko

Tadeusz Pokusa

Opole 2024

ISBN 978-83-66567-69-6

Synergy of socio-economic development. Monograph. Opole: Academy of Applied Sciences Academy of Management and Administration in Opole, 2024; ISBN 978-83-66567-69-6; 327 pp., illus., tabs., bibls.

Recommended for publication
by the Academic Council
of Academy of Applied Sciences
Academy of Management and Administration in Opole
(Protocol No. 11 of November 22, 2024)

Editorial Office:

Academy of Applied Sciences Academy of Management and
Administration in Opole
45-085 Polska, Opole, ul. Niedziałkowskiego 18
tel. 77 402-19-00/01
E-mail: info@poczta.wszia.opole.pl

Reviewers

prof. dr hab. Marian Duczmal, prof. dr hab. Volodymyr Lagodiienko

Editorial Board

*Mykola Ohiienko, Tadeusz Pokusa, Alona Ohiienko,
Tetiana Vlasiuk, Oksana Adamenko, Aleksandra Konefał*

Publishing House:

Akademia Nauk Stosowanych
Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu,
45-085 Polska, Opole, ul. Niedziałkowskiego 18
tel. 77 402-19-00/01

200 copies

Authors are responsible for content of the materials

ISBN 978-83-66567-69-6

© Authors of articles, 2024

TABLE OF CONTENTS

INTRODUCTION	7
PART 1	
MODERN PROBLEMS OF PHYSICAL CULTURE AND SPORTS	
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ	
1.1. Development of speed qualities of football players at the stage of preliminary basic training Розвиток швидкісних якостей футболістів на етапі попередньої базової підготовки (<i>Oksana Adamenko</i>).....	9
1.2. Assessment of the effectiveness of using complexes of special preparatory exercises for the development of speed and speed-power qualities of sprinters in specialized training groups Оцінка ефективності використання комплексів спеціально-підготовчих вправ для розвитку швидкісних та швидкісно-силових якостей спринтерів в групах спеціалізованої підготовки (<i>Viktor Derkach, Filip Pokusa</i>).....	16
1.3. Experience of teaching medical and biological disciplines to bachelor students of the specialty "sports" in Ukraine during the ongoing russian-ukrainian war Досвід викладання медико-біологічних дисциплін студентам-бакалаврам спеціальності "спорт" в Україні за триваючої російсько-української війни (<i>Igor Martsinkovsky, Anastasiia Briatko</i>).....	25
1.4. The use of statodynamic exercises for the development of strength qualities of powerlifting athletes at the stage of specialized basic training Використання статодинамічних вправ для розвитку силових якостей спортсменів з пауерліфтингу на етапі спеціалізованої базової підготовки (<i>Iryna Veselova</i>).....	33

PART 2

CURRENT MANAGEMENT PROBLEMS: BY TYPE OF ACTIVITY
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ: ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

2.1.	Principles of forming a risk management system in an enterprise (<i>Illia Bulanov</i>).....	42
2.2.	Foundations of enterprise management in crisis conditions (<i>Andrii Cheban, Daniel Palimęka</i>).....	58
2.3.	Principles of enterprise management in crisis conditions (<i>Roman Iakushko</i>).....	70
2.4.	Development of innovative it clusters in the context of turbulence (<i>Polina Puzyrova, Ievgen Sadovskyi</i>).....	83
2.5.	Principles of work motivation in agricultural enterprises (<i>Yurii Tyschenko, Iwona Mstowska</i>).....	92
2.6.	Organization of employee motivation at the enterprise in conditions of economic turbulence Organizacja motywacji pracowników w przedsiębiorstwie w warunkach zawirowań gospodarczych (<i>Mykola Subora, Andrii Skomorovskyi</i>).....	106
2.7.	Managing labor relations in remote work environments (<i>Maksym Riznychenko</i>).....	121
2.8.	The role of the customs service in ensuring the economic security of Ukraine in the conditions of globalization Роль митної служби в забезпеченні економічної безпеки України в умовах глобалізації (<i>Tetiana Vlasuk, Yaroslav Naumenko</i>).....	132
2.9.	Methodological principles of strategic management of financial risks of the bank (<i>Kazimierz Łukawiecki, Denys Yakovunyk</i>).....	141

2.10.	Theoretical aspects of managing the sustainable development of territorial communities in the conditions of a secure environment. (<i>Prohoniuk Liudmyla</i>).....	151
2.11.	The influence of management style and methods in ensuring the effective functioning of the enterprise (<i>Mariela Macola, Olena Yakovunyk</i>).....	159
2.12.	Theoretical aspects of designing the organizational structure of the enterprise (<i>Dmytro Palamarchuk</i>).....	172
2.13.	The impact of military risks on the staffing of the public sector in the region (<i>Nataliia Shyshpanova</i>).....	184
2.14.	Educational smart technologies as innovative methods of training and development of enterprise personnel Освітні smart-технології, як новітні методи навчання і розвитку персоналу підприємства (<i>Shatska Zorina, Biriukov Yevhen</i>).....	192
2.15.	Management of inclusive development of the national economy Управління інклюзивним розвитком національної економіки (<i>Anna Oleshko, Olena Budiakova</i>).....	202

PART 3

HOSPITALITY AND TOURISM INDUSTRY: STATUS AND CHALLENGES ІНДУСТРІЯ ГОСТИННОСТІ ТА ТУРИЗМУ: СТАН ТА ВИКЛИКИ

3.1.	Motivation and stimulation of staff work in restaurant service (<i>Oleksii Aleksandrov</i>).....	213
3.2.	Current state and features of further development of the hotel industry in Ukraine Сучасний стан та особливості подальшого розвитку готельного господарства України (<i>Kateryna Dodilova, Yuliia Zemlina, Viktoriya Poluda</i>).....	222
3.3.	Improving hotel management during martial law (<i>Mykhailo Sosnovskyh</i>).....	230

PART 4

**TRANSPORT AND LOGISTICS SYSTEMS IN TODAY'S CONDITIONS
ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНІ СИСТЕМИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ**

4.1. Research on liberalization of the railway freight transportation market (<i>Vitalii Voronov</i>).....	247
4.2. Aspects of warehouse logistics management at enterprises of the agricultural sector of the economy (<i>Mykola Ohiienko</i>).....	256
4.3. Basics of organization of the logistics system for product distribution at enterprises (<i>Yurii Lysytsia</i>).....	268
4.4. Global supply chains management in the context of international business (<i>Alona Ohiienko, Todeusz Pokusa</i>)	281
4.5. Modern directions of optimization of transport logistics (<i>Andrii Ohienko, Ihor Honchak</i>).....	293
4.6. Innovative energy-saving technologies in irrigated agriculture systems in the conditions of post-war reconstruction (<i>Vasyl Hruban, Oleksiy Sadovuy</i>)	306
ANNOTATION	312
ABOUT AUTHORS.....	321

2.15. Management of inclusive development of the national economy

Управління інклюзивним розвитком національної економіки

У сучасних умовах концепція інклюзивного розвитку активно розвивається і просувається на рівні світових організацій. У підсумковому документі саміту ООН 2015 р. «Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 р.» [1] ідея інклюзивності синергована у формулюванні практично усіх 17 затверджених ним Цілей сталого розвитку (ЦСР).

Оцінку інклюзивного зростання вперше було опубліковано колективом науковців у 2013 році за підтримки МВФ.

На Всесвітньому економічному форумі в Давосі (Швейцарія) у 2018 році було запропоновано Індекс інклюзивного росту та розвитку (Inclusive Growth and Development Index, скорочено IDI) як показник, альтернативний до ВВП на душу населення. Проте ВВП на душу населення враховується як одна зі складових при визначенні індексу IDI. На форумі обґрунтовано, що рейтинг країн за шкалою індексу інклюзивного зростання та розвитку здатен більш точно відобразити справжній стан речей в тій чи іншій країні.

За задумом Всесвітньому Економічному форумі в Давосі він повинен інформувати та спонукати суспільства до сталого та інклюзивного економічного розвитку. Іншими словами, це агрегований показник, який враховує не тільки ВВП, а ще й 11 параметрів. 12 складових індексу IDI розділені на три групи (табл. 1).

Нові дані Конференції ООН з торгівлі та розвитку UNCTAD [2], опубліковані 16 листопада 2024 р., підкреслюють обмеження валового внутрішнього продукту (ВВП) як всеохоплюючого показника прогресу, підкреслюючи, що вищий економічний результат не означає більш інклюзивне та стійке зростання.

Запроваджений у червні 2022 року Індекс інклюзивного зростання [3] Організації ООН з питань торгівлі та розвитку вимірює не лише традиційні економічні показники, такі як ВВП, але й показники умов життя, рівності та екологічної стійкості.

У 2023 році його було розширено, щоб охопити економіки таких держав, як Китай та Індія, і тепер включає 129 країн, що представляють 93% населення світу та 96% світового ВВП.

Таблиця 1

Індекс інклюзивного розвитку (Inclusive Development Index)

Група	Показники	Параметри	Одиниці вимірювання
(i)	Зростання і розвиток	ВВП на душу населення	дол. США у величинах 2010 р.
		продуктивність праці – ВВП на одного працівника;	дол. США
		очікувана тривалість здорового життя;	роки
		зайнятість населення;	%
(ii)	Інклюзивність	коефіцієнт розшарування суспільства за доходами;	від 0 до 100
		рівень бідності;	%
		коефіцієнт розшарування суспільства за розподілом багатства;	від 0 до 100
		медіанний дохід;	дол. США
(iii)	Наступність поколінь і сталість розвитку	скориговані чисті заощадження (% від валового національного доходу);	%
		парникова інтенсивність ВВП;	кг викидів CO ₂ на дол. США
		державний борг;	% від ВВП
		коефіцієнт демографічного навантаження	%

Джерело: складено авторами

Останні дані демонструють, що, незважаючи на те, що зберігаються значні диспропорції – середній загальний бал розвинених країн за інклюзивним зростанням майже вдвічі вищий, ніж у країн, що розвиваються, - деякі розриви скорочуються.

Наприклад, в екологічній категорії розвинені країни отримали в середньому 42,5 бала зі 100 можливих, порівняно з 31,3 бала для країн, що

розвиваються – менш різкий контраст, ніж в економічній категорії, де показники становлять 41,7 та 14,7 бала, відповідно.

Країни з розвиненою економікою, такі як Люксембург, Швейцарія та Ірландія, продовжують очолювати загальний індекс. Сінгапур та Об'єднані Арабські Емірати (ОАЕ) є єдиними країнами, що розвиваються, у першій 30-ці.

Але більш уважний розгляд показників виявляє сильні показники економік, що розвиваються, за різними складовими.

Сінгапур, наприклад, набрав 90,4 бала за умовами життя, випереджаючи багато розвинених країн. Аналогічно, Аргентина, Бразилія, Чилі, Китай, Коста-Ріка, Малайзія, Таїланд, Туреччина, ОАЕ та Уругвай мають показники вище 70, що ближче до середнього показника розвинених країн (85,3), ніж до середнього показника країн, що розвиваються (43,8).

З точки зору рівності, Китай (78,7), Мексика (77), Аргентина (76,8) і Намібія (75,3) відповідають середньому показнику розвинених країн (77,2), значно перевищуючи середній показник країн, що розвиваються (45,2) [2].

Індекс підкреслює нагальну проблему розриву зв'язку між економічним зростанням, використанням природних ресурсів та відходами, оскільки розвинені економіки виробляють приблизно вдвічі більше відходів на душу населення, ніж країни, що розвиваються.

Люксембург, наприклад, лідируючий в економічному стовпі, виробляє приблизно 800 кг відходів на людину щороку, що становить понад 2 кг щодня.

На іншому кінці спектру, за оцінками, жителі Лесото виробляють лише 37 кілограмів відходів на душу населення щороку. Загалом, найменш розвинені країни та малі острівні держави, що розвиваються, мають найнижчі показники відходів на душу населення.

Незважаючи на те, що вищий рівень економічного виробництва та населення з високою щільністю зазвичай створюють більше відходів, такі країни, як Японія і Південна Корея, демонструють, що ефективне управління відходами можливе.

Оскільки світ бореться з нагальними викликами, пов'язаними зі зміною клімату та розширенням соціально-економічної невідповідності, індекс надає необхідні дані для політиків, щоб визначити сфери для вдосконалення та розробити більш ефективні рішення.

Потреба у більш комплексному підході до оцінки розвитку стала ключовою темою Саміту майбутнього (Summit of the Future) [4].

На Саміті майбутнього 22 вересня 2024 року світові лідери прийняли «Пакт майбутнього» та додатки до нього: «Глобальний цифровий договір» та «Декларацію про майбутні покоління».

У Розділах Пакту майбутнього [5]:

Сталий розвиток і фінансування розвитку;

Міжнародний мир і безпека;

Наука, технології та інновації та цифрове співробітництво;

Молодь і майбутні покоління;

Трансформація глобального управління;

наголошено:

«Ми віримо, що існує шлях до світлого майбутнього для всього людства, включаючи тих, хто живе в бідності та вразливих ситуаціях. Діями, які ми робимо сьогодні, ми сповнені рішучості стати на цей шлях, прагнучи світ, який є безпечним, мирним, справедливим, рівним, інклюзивним, стійким і процвітаючим, світу, в якому добробут, безпека та гідність і здорова планета гарантовані для всього людства» [5].

«Ми визнаємо, що наші зусилля, спрямовані на виправлення несправедливості і зменшити нерівність всередині країн і між ними, щоб побудувати мирні, справедливі та інклюзивні суспільства» [5].

В Україні забезпеченню реалізації ЦСР присвячена Національна доповідь «Цілі Сталого Розвитку: Україна», підготовлена Міністерством економічного розвитку та схвалена Міжвідомчою робочою групою високого рівня для організації процесу імплементації ЦСР для України [6]. Показники Індекс інклюзивного зростання (IGI) України у 2021 р. наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Індекс інклюзивного зростання (IGI) України у 2021 р.

Категорія	Загальний індекс	Економіка	Побутові умови	Рівність	Навколишнє середовище
Україна	32,7	14,2	68,7	57,7	20,3

Джерело: наведено авторами на основі [3]

Динаміку стану інклюзивної економіки України та її інклюзивне зростання проаналізовано на основі звітів міжнародних та національних організацій «World Development Indicators» (WDI) [7].

Аналізування проведено по чотирьом категоріям показників [8]: екологічні; економічні; соціальної рівності; умов проживання. До екологічних показників належать: рівень викидів діоксиду вуглецю (CO₂); рівень енергоемності первинної енергії; відсоток загальної площі суші, які є наземною природоохоронною територією (рис. 1).

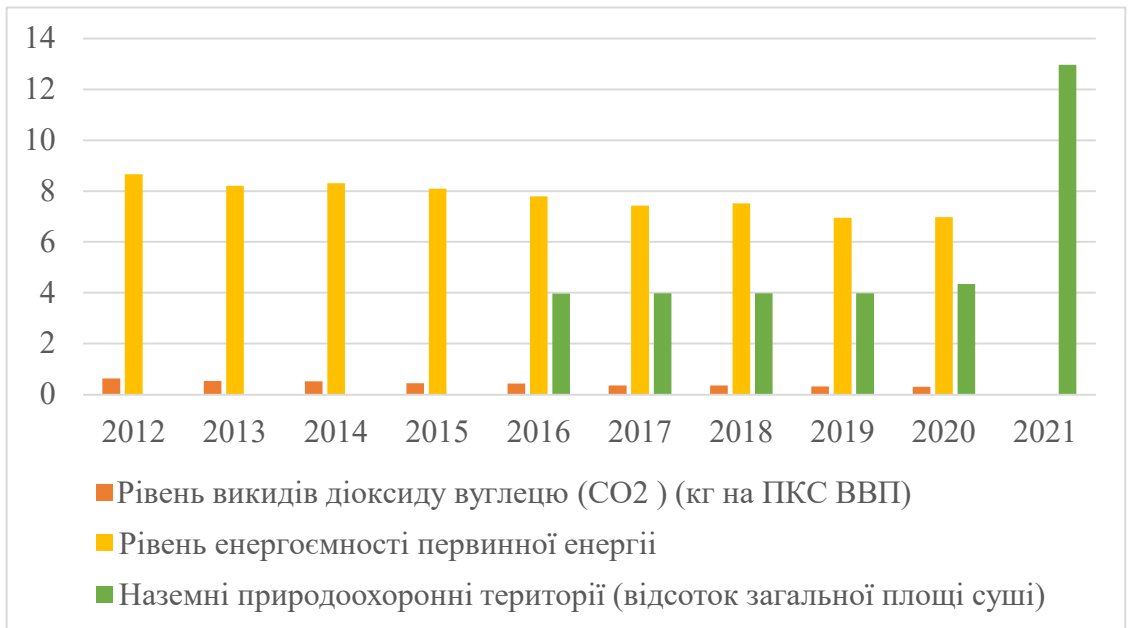

Рис. 1. Динаміка даних WDI екологічних показників України

Джерело: складено авторами на основі [7]

До економічних показників належать: ВВП на душу населення ПКС; ВВП на одну зайняту особу (рис. 2); експорт товарів; співвідношення зайнятого населення до загального (рис. 3).

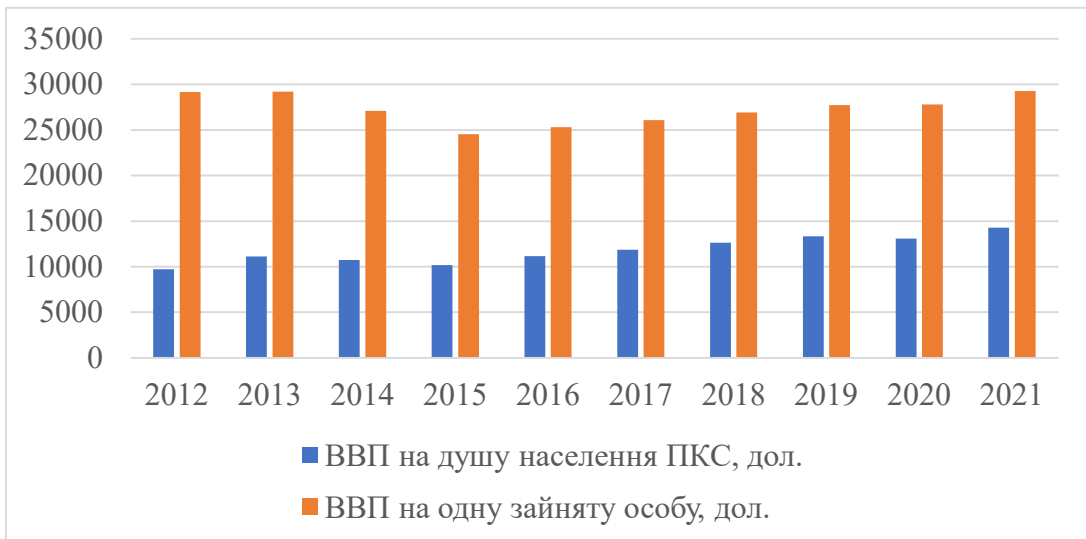

Рис. 2. Динаміка даних WDI економічних показників України

Джерело: складено авторами на основі [7]

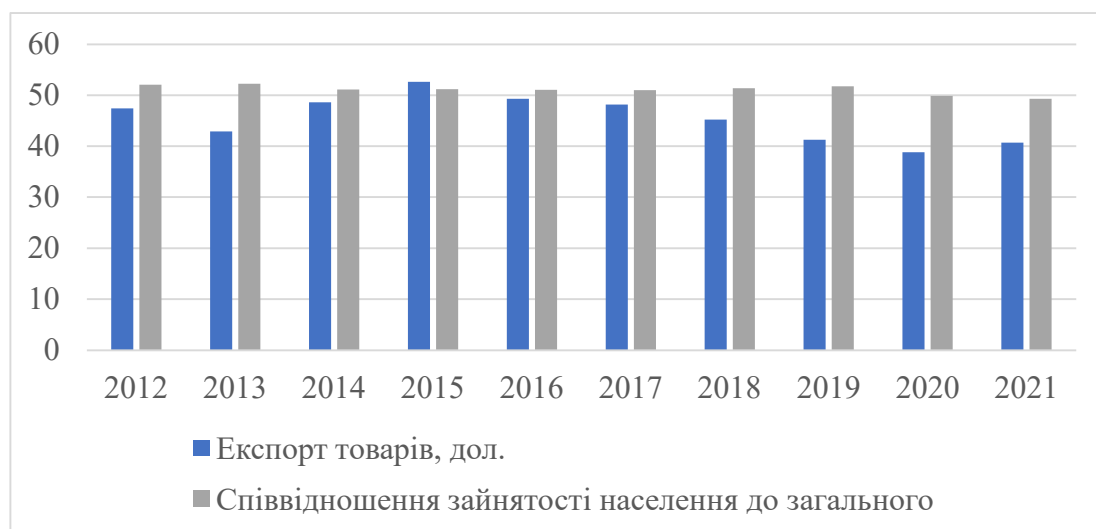

Рис. 3. Динаміка даних WDI економічних показників України
Джерело: складено авторами на основі [7]

До показників соціальної рівності належать: індекс Джині; коефіцієнт бідності при доході 6.85 на день (2017 Р) (% населення) (рис. 4).

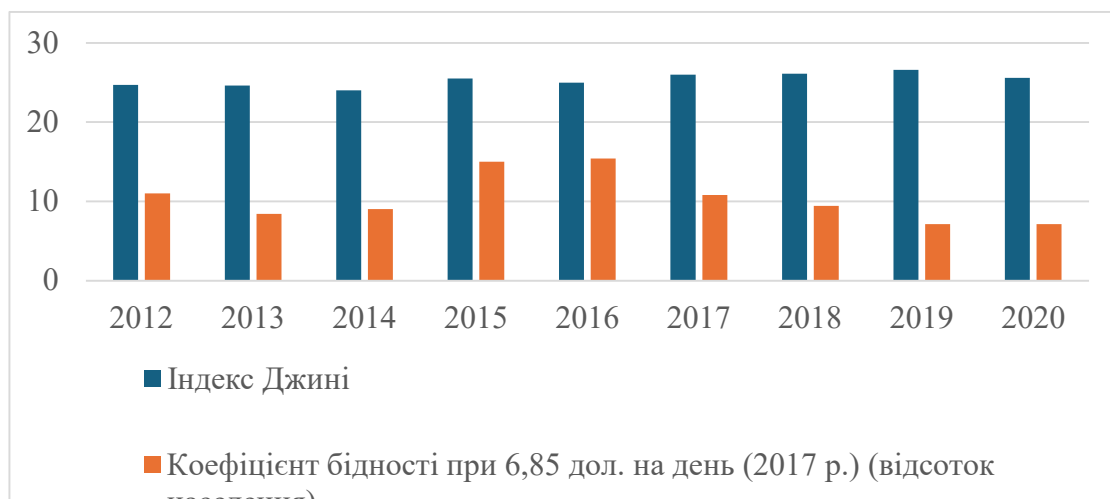

Рис. 4. Динаміка даних WDI показників соціальної рівності України
Джерело: складено авторами на основі [7]

До показників умов проживання належать: загальний рівень безробіття; зайнятість жінок у сфері послуг; люди користуються безпечними послугами питної води; наймані працівники жінки (рис. 5); підписки на фіксований широкосмуговий зв'язок (на 100 осіб); співвідношення рівня участі жінок і

чоловіків у робочій силі (відсоток) (змодельована оцінка МОП); частка місць, які займають жінки в національних парламентах (відсоток) (рис. 6).

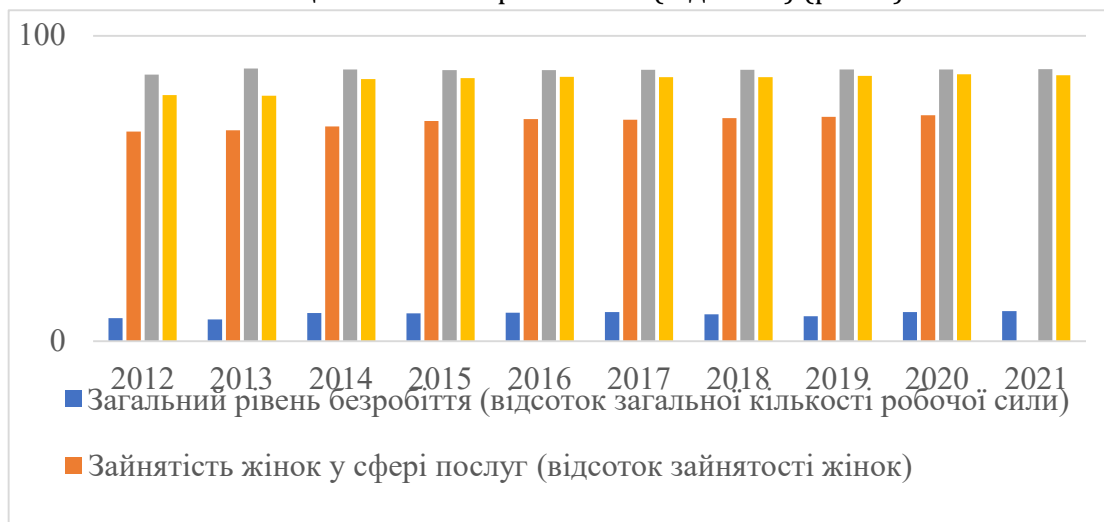

Рис. 5. Динаміка даних WDI показників умов проживання в Україні
Джерело: складено авторами на основі [7]

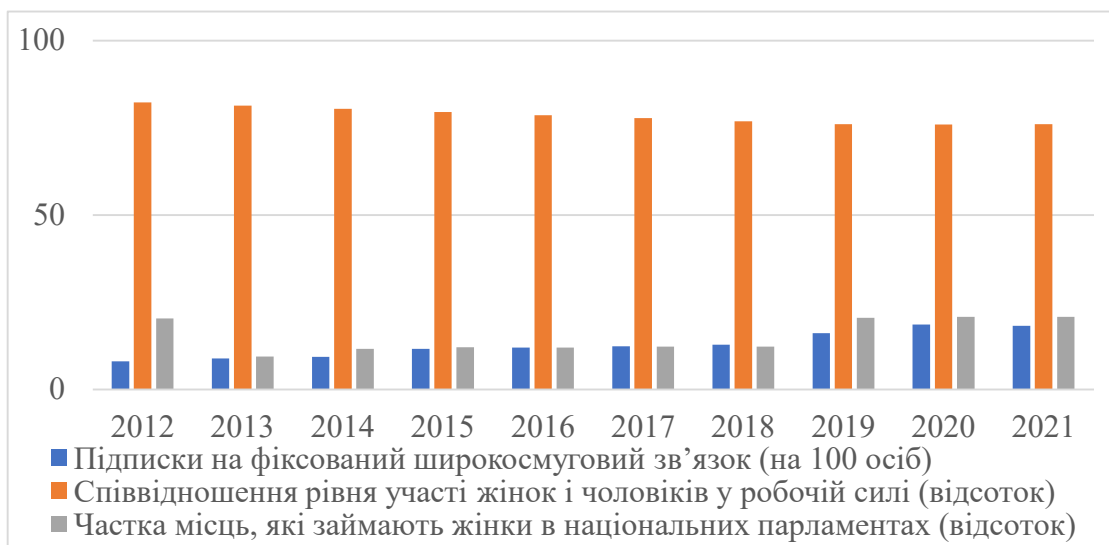

Рис. 6. Динаміка даних WDI показників умов проживання в Україні
Джерело: складено авторами на основі [7]

Ключовим наративом інклюзивного розвитку є формування політики сталого економічного зростання, що передбачає створення гідних умов праці, акумулювання фінансових ресурсів держави для їхнього подальшого

інвестування у природоохоронні заходи, науку, освіту, культуру і спорт, охорону здоров'я, інфраструктуру, соціальне забезпечення і соціальний захист [9].

Публічне управління інклюзивним розвитком економіки України передбачає цілеспрямований вплив держави та інститутів громадянського суспільства на задоволення потреб та реалізацію можливостей усіх верств населення [9].

Сучасна політика інклюзивного розвитку України має реалізовуватись у межах концепції сталого розвитку і, відповідно, Глобальних цілей сталого розвитку [10] та Європейського зеленого курсу (зелена трансформація) [11].

У межах глобального та європейського зеленого курсу формуються такі новітні сфери, покликані стимулювати інклюзивний розвиток економіки [9]:

1) smart-економіка – розумна економіка, заснована на моделі цифровізації виробництва, розподілу та споживання із використанням smart-технологій, що передбачає досягнення цілей SMART: S – Specific (конкретність/специфічність), M – Measurable (вимірюваність), A – Achievable (досяжність), R – Relevant (релевантність/доречність), T – Time-bound (обмеженість у часі);

2) біоекономіка – охоплює всі сектори та системи, які залежать від біологічних ресурсів (тварин, рослин, мікроорганізмів і похідної біомаси, включаючи органічні відходи), їхні функції та принципи [12 с. 5]; повертає ресурси в реальний сектор, створює робочі місця, сприяє підвищенню рівня екологічності виробництва та споживання, дає змогу оптимально використовувати обмежені ресурси на безвідходній циркулярній основі [13];

3) циркулярна економіка – забезпечує покращення добробуту населення та екологізацію суспільства шляхом скорочення споживання та відновлення ресурсів і вторинної переробки матеріалів;

4) зелена економіка – забезпечує покращення добробуту населення, соціальної справедливості, зменшення екологічних ризиків та екологічного дефіциту шляхом використання зелених технологій у сільському та лісовому господарстві, рибальстві, енергетиці, промисловості, будівництві, транспорті, туризмі та переробці відходів.

Суттєвий вплив на динаміку та рівень інклюзивного розвитку чинить інституційне середовище, що являє собою сукупність політик, соціальних, економічних, екологічних та юридичних норм і правил, що визначають основи поведінки людей в усіх сферах суспільного життя. У цьому контексті, по-перше, важливим є задіяння внутрішніх (ендогенних) чинників формування сприятливого інституційного середовища, формування моральної свідомості бізнесу до вкладення власних капіталів в економіку України і діяльності державних інституцій, спрямованої на забезпечення добробуту населення [14].

По-друге, реалізація заходів, визначених Глобальною ціллю 17 «Партнерство заради сталого розвитку», що ґрунтується на принципі забезпечення економічної та соціальної інклюзії, спрямовує міжнародну допомогу транзитивним країнам [8].

Необхідність управління інклюзивним розвитком національної економіки передбачає: 1) створення умов для задоволення потреб та реалізації можливостей усіх без винятку членів суспільства; 2) подолання економічної та соціальної нерівності; 3) подолання бідності; 4) ліквідацію дискримінації у буді-
яких її проявах; 5) адаптацію до сучасних тенденцій старіння населення; 6) зменшення рівня забруднення довкілля та боротьба із наслідками зміни клімату; 7) врахування швидких темпів НТП, зменшення негативного впливу та використання його переваг для задоволення власних потреб і реалізації можливостей; 8) адаптацію до умов глобалізації і використання її переваг для задоволення власних потреб і реалізації можливостей; 9) опанування цифрових навичок та їх використання; 10) створення безпечного середовища життєдіяльності; 11) формування інклюзивного суспільства [15].

Реалізація цих заходів забезпечить управління інклюзивним розвитком національної економіки України для побудови сталого та інклюзивного суспільства.

Дослідження проведено за підтримки Європейського Союзу в рамках проекту Жана Моне [номер гранту ERASMUS-JMO-2023-HEI-TCH-RSCH, 101127252 – «Просування європейських навичок та підходів до сталої біоекономіки в умовах сучасних викликів в Україні» (PESAB)].

«Фінансується Європейським Союзом. Проте висловлені погляди та думки належать лише авторам і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з освіти та культури. Ні Європейський Союз, ні орган, що надає гранти, не можуть нести за них відповідальності».

This research has been conducted with the support of the European Union within Jean Monnet project [grant number ERASMUS-JMO-2023-HEI-TCH-RSCH, 101127252 – “Promoting of European skills and approaches for sustainable bioeconomy in the conditions of Ukrainian acute challenges” (PESAB)].

“Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them”.

Список використаних джерел:

1. UN General Assembly Resolution 70/1 (2015) - Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. URL: A/RES/70/1

2. UNCTAD's inclusive growth index underscores need to move beyond GDP. URL: <https://unctad.org/news/unctads-inclusive-growth-index-underscores-need-move-beyond-gdp> (accessed on 30 November 2024).
3. UN Trade and Development (UNCTAD). Data Hub. URL: <https://unctadstat.unctad.org/datacentre/dataviewer/US.InclusiveGrowth>
4. Summit of the Future. <https://www.un.org/en/summit-of-the-future>
5. Pact for the Future, Global Digital Compact and Declaration on Future Generations. A/RES/79/1. URL: https://www.un.org/sites/un2.un.org/files/sotfpact_for_the_future_adopted.pdf
6. Цілі Сталого Розвитку: Україна. Національна доповідь 2017. URL: http://www.un.org.ua/images/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf
7. World Development Indicators. URL: <http://databank.worldbank.org/data/home.aspx>
8. Бродовська О.Г., Зварич І.Я. Чому глобальна інклюзивна економіка або як не стати кліматичними біженцями : монографія. Тернопіль: ЗУНУ, 2023.
9. Олешко А.А., Будякова О.Ю., Саратов О. В. Публічне управління інклюзивним розвитком економіки України. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2024. № 9. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2024.9.4>
10. Sustainable Development Goals. URL: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/>
11. European Green Deal. URL: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en?prefLang=uk
12. Олешко А. А., Будякова О. Ю. Європейські знання для сталої біоекономіки в Україні: навч. посіб. Київ: КНУТД, 2024. 156 с.
13. Олешко, А. А., Ольшанська, О. В., Будякова, О. Ю., & Бебко, С. В. (2022). Напрями розвитку біоекономіки в перспективі післявоєнного відновлення України. Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку. Серія: Економіка та менеджмент. DOI: 10.33813/2224-1213.28.2022.2
14. Олешко А. А. Ендогенізація інвестиційного розвитку в контексті забезпечення економічної безпеки України. Актуальні проблеми економіки. 2017. № 2. С. 52-58.
15. Вдовічена О.Г. Інклюзивний розвиток – сучасна парадигма стійкого економічного зростання. Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Серія «Економічні науки». 2018. Вип. 3. С. 17-29.